

Chopinovy, Simonidesovy a Vyleťalovy Mariánské Lázně

Název emise: Mariánské Lázně

Den vydání: 13. března 2024

Hodnota: „B“ (ke dni vydání 27 Kč); č. 1250

Rozměr známkového obrazu: 40 x 23 mm

Výtvarný návrh: Lenka Vojtová

Druh tisku: OF; **Papír:** flit-an-OF

Tisk: Tiskárna Hradištko

Tiskové formy: 2x PA 50, SL 6x (8 + 4 K)

Náklad: 400 tis. známek + 8 tis. SL

Tisk FDC: DT; Tiskárna Hradištko; 2.300 kusů

Nová emise je druhým počinem grafičky Lenky Vojtové na poli známkové tvorby (prvním byl J. Janský). Známkou pojala velmi čistě a způsobem, který se vymyká obvyklému zobrazování architektury na známkách. Dobře s ní ladí kupony v sešitkovém listu. Trochu slabší je výzdoba FDC, zato razítko se vysloveně povedlo. FB

S třemi umělci zmíněnými v titulků si tohle krásné západočeské město spojují nejmíc (kromě toho, že v něm žije část mé rodiny). Jaroslav Simonides byl uznávaný překladatel z polštiny a do mého života hodně zasáhl - ve čtrnácti letech jsem začal chodit do klubu Literarium, který vedl, a právě tady jsem získal vztah k literatuře a vlastnímu psaní. JS vedl i Společnost Fryderyka Chopina, a tak nás všechny v Literariu zájmem o tohoto skladatele a o festival, který je mu každoročně v Mariánských Lázních věnován, také nakazil.

Další osobností, kterou mám s ML spojenou, byl můj starší přítel, malíř Josef Vyleťal. Ten v letech 1978-80 vyzdobil zdejší kolonádu rozměrnými freskami, vymykajícími se námětem i podáním zcela jeho ostatnímu dílu.

Chopin, Mariánské Lázně i Vyleťalův obraz už na našich známkách vyšly, určitě by bylo hezké, kdyby se v emisním plánu našlo místo i pro Jaroslava Simonidese (příští rok to bude 110 let od jeho narození). Vedle mnoha skvělých překladů z poštiny, němčiny a francouzštiny v Literariu vychoval řadu spisovatelů (například Ivo Šmoldase, Halinu Pawlowskou a desítky dalších).

Mariánské Lázně

Autorkou výtvarného návrhu je Lenka Vojtová.

Hlavním motivem na známce je kolonáda Ferdinandova pramene nesoucí jméno krále Ferdinanda I.

Jako motiv kuponu autorka zvolila fontánu Rudolfova pramene s náznakem dřevěného proskleného pavilonu v romantickém slouhu, kde je fontána umístěna.

Náklad 8 000 kusů sešitků.

MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

Loket a Zakletý purkrabí

Název emise: Krásy naší vlasti: hrad Loket
Den vydání: 13. března 2024
Hodnota: 27 Kč; č. 1251
Rozměr známkového obrazu: 40 x 26 mm
Výtvarný návrh: Adolf Absolon
Liniová rozkresba: Martin Srb
Druh tisku: OF s liniovou kresbou
Tisková forma: 2x PL 8; **Tisk:** Tiskárna Hradištko
Náklad: 88.000 (11.000 PL)
Tisk FDC: DT; Tiskárna Hradištko; 2.300 kusů

Hrad Loket zná u nás snad každý, minimálně podle jména. Nachází se nad řekou Ohří, ve stejnojmenném městě, a za osm století od svého vzniku několikrát výrazně vstoupil do našich dějin. Nebylo to přitom vždy pozitivně, král Jan Lucemburský zde například nechal věznit svého teprve tříletého syna a nástupce Václava, pozdějšího krále Karla IV. Báł se totiž, že jej chce využít jeho matka Eliška Přemyslovna, aby se zmocnila českého trůnu a vládla jako regentka. Karel přesto na Loket nezanevřel, v dospělosti sem rád zajížděl a při jedné zdejší lovecké výpravě prý dokonce objevil horké prameny, což dalo podnět ke vzniku světoznámých lázní - Karlových Varů. Loketsko i sám hrad v průběhu dějin vystřídal řadu majitelů, českých i německých pánů. Hrad sloužil i jako žalář, za Rudolfa II. tu byl vězněn mocný hodnostář Jiří Popel z Lobkovic, který tu i zemřel. S městem je spojena i knihkupecká kariéra K. H. Franka, která skončila neslavně, v roce 1926 pro dluhy zkrachoval.

Málo známo je, že na hradě je vystaven pozůstatek největšího meteoritu v Českých zemích, který sem dopadl roku 1422 a nazývá se Zakletý purkrabí.

Za emisí stojí osvědčená autorská dvojice Absolon-Srb, a výsledek tomu také odpovídá. Liniová kresba dobře rámuje zpodobnění hradu a okolí. Hezky je i jednoduché razítko a kresba na FDC, škoda jen, že není z rytiny. FB

FDC

Kolotoč mého dětství

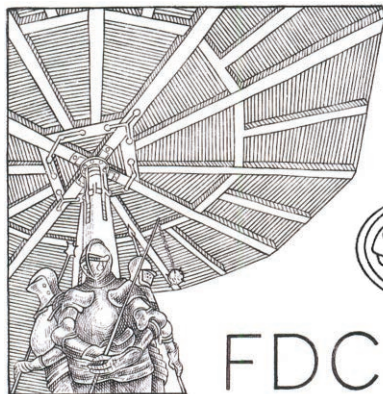
Název emise: Letenský kolotoč NTM
Den vydání: 13. března 2024
Hodnota: „B“ (ke dni vydání 27 Kč); č. 1252
Rozměr známkového obrazu: 40 x 23 mm
Výtvarný návrh: Mikuláš Kavan
Druh tisku: OF; **Tisk:** Tiskárna Hradištko
Tisková forma: 2x PA 50
Náklad: 400.000
Rytec FDC: Bohumil Šneider
Tisk FDC: DT; Tiskárna Hradištko; 2.300 kusů

Se stáří více než 130 let aspiruje letenský kolotoč na prvenství v celé Evropě. Postaven byl sice na Vinohradech, ale po dvou letech jej přestěhovali na Letnou, oblíbené výletní místo Pražanů, poblíž tehdejší lanové dráhy. Já jsem jej objevil už jako kluk, bydleli jsme v ne-dalekých Dejvicích, a tak jsem měl mnohokrát příležitost svést se na jeho neobvykle velkých koních potažených pravou koňskou kůží, nebo v některém ze čtyř autiček. Působivé bylo i to, že kolotoč nestál pod širým nebem, jak bylo obvyklé u většiny kolotočů a lochnesek na Matějské pouti, ale v krásném pavilonu, tedy pod střechou.

Jako starší jsem pak kolotoč měl v sedmdesátých a osmdesátých letech na romantických procházkách po hřebenu letenské stráně, a měl tak příležitost pozorovat, jak rok od roku chátrá. Na lepší časy mu svítilo dva roky po revoluci, kdy byl vyhlášen kulturní památkou. Přesto z něj zanedlouho zmizel orchestrion a zvon. Záchranu se dočkal po roce 2005, kdy se jej ujalo Národní technické muzeum a nechalo jej zrekonstruovat. Až se vypravíte na výlet do těchto končin, můžete se o tom přesvědčit.

Emisi navrhl Mikuláš Kavan, syn tvůrce mnoha našich známek Jana Kavana. Udělal to neotřele, včetně „wester-nového“ B nominální hodnoty. Nápadité je oválné razítko. Na staré dobré časy upomíná rytá vyzdoba FDC. FB

FDC

Pražská Botanická zahrada - 20 let skleníku Fata Morgana

Název emise: Botanická zahrada hl. m. Prahy

Den vydání: 10. dubna 2024

Hodnoty:

27 Kč; kat. č. 1253 - *Drynaria rigidula*

31 Kč; kat. č. 1254 - *Dipteris conjugata*

34 Kč; kat. č. 1255 - *Brainea insignis*

Rozměry známkových obrazů: 44,5 x 54,5 mm

Rozměr aršíku: 101 x 148 mm

Výtvarný návrh: Adam Kašpar

Druh tisku: OF; **Tisk:** Tiskárna Hradištko

Tisková forma: 6 AP 3; **Náklad:** 24.000 aršíků

FDC: DT; Tiskárna Hradištko; **Náklad:** 2.300 sérií

Po loňském aršíku připomínajícím Dendrologickou zahradu v Průhoncích vychází letos emise věnovaná zahradě ležící na opačném konci Prahy, v Troji. Její umístění je výhodou a nevýhodou současně. Výhodné je sousedství s mnohem známější zahradou zoologickou, což je však současně nevýhoda, protože roztomilá zvířátka většinou upoutají návštěvníky natolik, že na pokračování do nedaleké zahrady botanické jim už nezbyvá čas ani síly. Což je ale škoda, protože zdejší Japonská zahrada, vinice, severní expozice, naučná stezka a zejména skleník Fata Morgana jsou opravdu dechberoucí. A to nemluvíme o specializovaných výstavách, které tu čas od času pořádají. Prohlédnout si na vlastní oči a ne přes sklo nádherné cizokrajné motýly poletující kolem vás, to je skutečně zážitek. Od 19. dubna do 2. června jich tu má být na pět tisíc! Není to skvělý tip na výlet s rodinou? Bližší podrobnosti naleznete na www.botanicka.cz.

Aršík je uspořádán netradičně, jeho předlohou je obraz zachycující řadu tropických rostlin, ty hlavní jsou pak umístěny na třech známkách velkého formátu. Při pohledu na ně si říkám, jak těžké je konkurovat emisím manželů Knotkových, věnovaných rovněž přírodním tématům. (V této souvislosti si říkám, že když někdo něco prvotřídně umí, měli bychom to co nejvíc využívat.) Jde samozřejmě o subjektivní názor, ale nenadšen se dívám i na kresebnou výzdobu FDC, včetně podoby a umístění nápisů. Líbí se mi tak vlastně hlavně razítka, i když ne všechna - mluvíme jen o prvním a třetím... FB

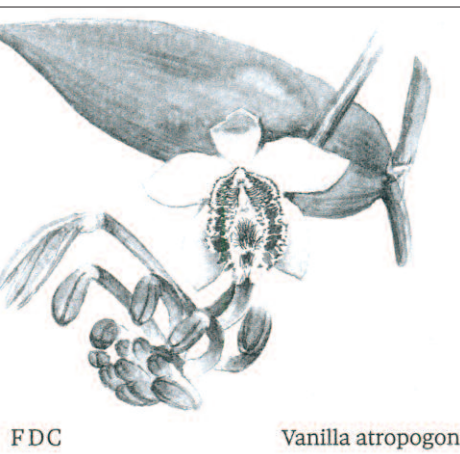
10. 4. 2024
PRAHA

10. 4. 2024
PRAHA

10. 4. 2024
PRAHA

Vanilla atropogon

Arisaema claviforme

Meistera caudata

Jiří Rathouský a skupina Máj

Název emise: **Umělecká díla na známkách:**

Jiří Rathouský

Den vydání: 10. dubna 2024

Hodnota: 31 Kč; č. 1256

Rozměr známkového obrazu: 50 x 40 mm

Grafická úprava: Otakat Karlas

Druh tisku: OF; Tisk: Tiskárna Hradištko

Tisková forma: 6 PL 4

Náklad: 40.000 známek (10.000 PL)

FDC: DT; Tiskárna Hradištko; Náklad: 2.300

Tvorbě písma se u nás věnovala řada výtvarníků, z nichž někteří dalece přesáhli svou dobu. Patří k nim Jiří Rathouský, typograf, grafik a grafický designér. Já si jej nejvíc spojuju se skupinou Máj 57, sdružující řadu výtvarníků, k nimž mám vztah jako sběratel (Fremund, Piesen), a s některými jsem se dokonce osobně znal (např. Skřivánek). Rathouského jsem bohužel osobně nepoznal, a to i když jsem počátkem osmdesátých let jako knižní redaktor Zemědělského nakladatelství vyhledával typografy pro některé výpravné publikace. Dnes toho lituju, protože jeho písma považuju za mimořádně zdařilá. Mám proto radost, že mu byla věnována samostatná emise z níž se mi nejvíc líbí velkoryse pojatá známka. Autor její grafické úpravy pietně převzal hlavní část plakátu s písmeny „a“ (podobný byl k 11. kongresu Mezinárodní asociace typografů 1968) a důvtipně jej doplnil názvem státu, nominálem a jménem.

Razítko mi připadá méně srozumitelné, fotografie na FDC je sama o sobě dobře sdělná, se známkou mi ale neharmonuje. To hlavní - známka, je v mých očích ale jednoznačně na jedničku! FB

J. Rathouský, foto V. Chochola, 1967

Stálá je jedině nestálost

Název emise: **Osobnosti: Immanuel Kant**

Den vydání: 10. dubna 2024

Hodnota: „E“ (ke dni vydání 44 Kč); č. 1257

Rozměr známkového obrazu: 40 x 23 mm

Výtvarný návrh: Markéta Prachatická

Druh tisku: OF; Tisk: Tiskárna Hradištko

Tisková forma: 2x PA 50; Náklad: 300.000

FDC: DT; Tiskárna Hradištko; Náklad: 2.300

Ač od narození německého filosofa Kanta uplynula už tři století, k jeho dílu se vracíme dodnes. Myslel a psal totiž nejen nově, ale i velmi srozumitelně, zjevně při tom myslil na své čtenáře. Na známce autorka připomněla jeho vzletnou větu, na kterou si jistě vzpomenou diváci Menzelova filmu Skřivánci na niti. V něm autor předlohy Bohumil Hrabal na šrotišti kladenské huti vložil profesorovi do úst: „*Stačí takhle zadarmo zvednout hlavu a... vidíte to nebe? Pan Kant takhle chodil v Königsbergu a napsal - Dvě věci naplňuji mou mysl vždy znovu a znovu a s přibývajícím obdivem a úctou: ohvězdněné nebe nade mnou a mravní zákon ve mně. To tam nahoře ničí moji důležitost, takže si připadám jako nějaké zvířátko. Ten mravní zákon ale zvyšuje moji cenu do nekonečnosti, ve které jsem naprosto nezávislý od světa smyslů...*“ A s hlavou zvrácenou k nebi vzápětí spadl do jámy, což komentoval: „*To je ta oslava člověka - vidí samé ideje, a klopýtne o kdejaké hovno. Vítězství sestává ze samých průserů.*“

Novou emisi autorka pojala zcela jinak, než například své osobnosti z roku 2006, nebo Lidice z roku 2012. Myslí, že známku i celou emisi některé přijmou s rozpakou nad nebarevností a až funerálností (náhrobek na FDC a věnec v razítku, byť vavřínový). Čím déle se ale na známku dívám, tím víc se mi líbí, už proto, že je jiná. FB

FDC

Nadaní bratři Lipští - původně byli tři...

Název emise: **Divadlo a film: Lubomír a Oldřich Lipští**

Den vydání: 10. dubna 2024

Hodnoty: 42 Kč - Lubomír Lipský; kat. č. 1258

48 Kč - Oldřich Lipský; kat. č. 1259

Rozměry známkových obrazů: 54,4 x 44,4 mm

Rozměr aršíku: 165 x 108 mm

Výtvarný návrh: Eva Hašková

Druh tisku: OF; Tisk: Hradištko, sro.

Tisková forma: 6 AP 2; Náklad: 22.600 aršíků

FDC: DT; Tiskárna Hradištko; Náklad: 2.300 sérií

Pelhřimovský cukrář Vilém Lipský, sám nadšený ochotník, měl tři nadané syny - Lubomíra, Oldřicha a Dalibora. První a třetí byli nadšenými herci, druhý začínal také tak, ale nakonec se stal slavným režisérem.

Nejmladší Dalibor (1930-1947) nešťastně zahynul po zásahu bleskem ve svých pouhých 17 letech, přesto stih-

nul hrát ve dvou filmech, z nichž Krškův *Řeka čaruje* je dodnes občas uváděn pro pamětníky (hrál v něm tenkrát i jeho bratr Oldřich, budoucí režisér).

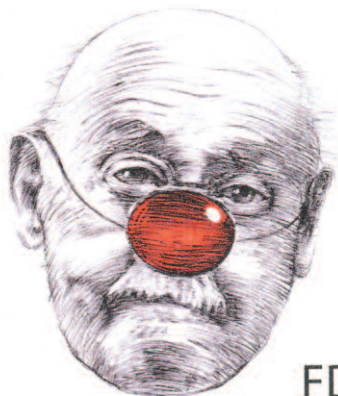
Mnohem známější jsou samozřejmě oba zbylí bratři, kteří se při práci často potkávali, jeden před kamerou a druhý za ní.

Popisovat Lubomírovy role by byla zbytečná snaha - všichni je přece dobře známe! Hrál v bezmála stovce filmů, mnoha televizních pořadech a seriálech, a ztvárnil mnoho rolí v Městských divadlech pražských. Všude a vždycky byl jedinečný, typ, který vytvořil, si diváci pamatují dodnes.

Podobně zbytečné by bylo vypočítávat filmy, které režíroval jeho bratr Oldřich, některé se staly kultovními.

Aršík a obálky dne vydání se autorce i tiskárně povedly, líbí se mi na nich všechno!

FB

FDC

PELHŘIMOV

10. 4. 2024

FDC